

HINDUISMUS

- druh polyteismu
- jedno z nejstarších náboženství (přibližně 3. tis. / 2. tis. př. n. l.)
- vyvinel se od klasického polyteismu až po dvojnásobně složitě nábož. založení na koloběhu života a přetělování v druhé

POLYTESMUS:

- spojitě mo s náboženstvími a kulturní lidí žijícími v povodí řeky Indus (neexistuje písemnictví - více málo, silná kultura plodnosti, dominance ženských božstev, předpokládá se, že božství v dalším vývoji jsou potomky těchto bohů)
- ← 18. st. př. n. l. přichází do povodí Indu nové kmeny

ARJŮ - přinesli jazyk společný s písemnou tradicí

- - " - Sva' božstva

(
 AGNI - oheň, slunce
 INDRA - bohemorlaďný bůh
 VARUNA - náčelník bůh a bůh plodnosti)

- kultura bohů malých

- vznik nábož. písní (hymny) označované jako Vědy (přibližně jako znalosti)

Vědy obsahují:

osyňalý

omyšly

...

- S průchodem nových kmenů ⇒ diferenciace společnosti do bar. kast (lépe používat slovo VARNĀ)

"kasta = spol. stup. oddělovaná na základě povolání"
(obdobu striktně vyčlenění)

- Varṇa (doslovně barevné rozdělení)
opodle myšlen rozdělení každo lidí myšlenými stovítkel

o kosmický muž jménem Puruša - byl rozdělen na 4 části
(4 spol. stupen):

1) knězi (brahmaṇi)	- bílá
2) náležníci (Purušovi paže)	- červená
3) obchodníci, řemeslníci, zemědělci (Purušova stehna)	- žlutá
4) otrokové, námezdní dělníci (Purušova chodidla)	- černá

5) nedotknutelní - lidi

vyloučeni ze společnosti

(vykonávají nečisté práce) - polobrahmání lidí, mydláři, knězi

Io Vedské mýty.

- z počátku řezný polyteismus, založený na obětování
(obětování smí pouze knězi)

- z obětí si knězi smí učítou část poměru

↳ myšlen spol. přesvědčení → snaha zavést pravidla pro přijímání

nových knězi: • z nemajetných neměže být kněz

• ~~knězi~~ pouze ARIJCI mohou být knězi

- Brahma'ui stále usiluje o myslí ^{prestíž} ~~moc~~ → obohacuje?
nědohé malb. o nové myšlenky:

• duše nepřichází do našeho světa pouze jednou
- (koloběh duše, mnoho násobná přemělování - ~~oblivní~~ no zákonem
odplaty = v každém životě se počítají dobré a špatné skutky
a podle převahy dobrých/zlých skutků dochází k
přemělení a něčem zbyvajícím počtu přemělení)

- koloběh není úplně měřivý - nakonec člověk umírní
a jeho duše se vrátí do míst odkud vyšla
(do nekonečna)

- při sestupu duše do světa (úplně poprvé) musí
absolvovat přemělení do říše rostlin nebo zvířat

⇒ ke všem věcem k rostlinám a zvířatům

↓
potom se poji s tělem nejmenší spol. vrstvy a
hledá smysl svého bytí (existence)

→ duše myslí, že smysl bytí jsou materiální
požitky

↓
duše a později si duše uvědomí, že materiální
požitky nejsou smyslem existence → postup do
vyšší spol. vrstvy (obdobu)

→ myslí, že smysl života je úspěch

↓
duše a později si duše uvědomí, že úspěchu není
smyslem života → postup do vrstvy náleců

→ smyslem je sloužit ostatním lidem

↓
uvědomění, že služba lidem je smyslem života

→ postup do vrstvy brahma'ui

→ myslí, že v tomto světě neexistuje nic co
je jejím smyslem (cenu má pouze spojení s ∞) 3)

- jedna se o osvícení

Pozn.: dokud ^{duše} není na šerp. Brahmání může se duše propadnout až do říše rostlin / živočichů

Osvětlení pojmu:

- osvícení = v hinduismu se učíva pojem MOKŠA

- učení, které musí duše dodržovat, aby postupovala na vyšších spol. se = DHARMA

SAMSAARA - přeciklování

KARMA - ohodnocení duše

- hinduismus říká že může, takže je nejprve nutné získat přítele a muže a až potom může postupit dále

- stupenci hinduismu není v brahmu (neboli "TO") něco co existuje mimo dosah a chápání lidí

• "TO" produkuje obrazy, které je zviditelny a umožňuje se k němu přiblížit

př. obrazy: duše (ATMAN)

~~ATMAN~~

Dualismus duše a těla:

- tělo patří to mudo světa (kardé přírodní je jiné)

- duše je součástí "TO" - je neměnná (pouze vědomá)

(divadelní "postava" = "herec")

→ argumenty proti hinduismu chápané jako polyteismus (spíše dynamické nab. věci s "TO")

- argumenty pro hinduismus jako polyteismus

BRÁHMA - nejvyšší bůh

VISHNU - bůh ochránitel (je mu svěřena ochrana tohoto světa)
- může vystupovat v různých podobách (zvířat i lidí) a komat může progresivní činnosti

ŠIVA - bůh doklizející nad konečností věcí (vše stvořené musí však zaly nou)

- argumenty pro hinduismus není náboženství

- je to systém respektující řád/systém ~~u~~ tohoto světa

800 mil. vyznavačů hinduismu v dnešní době

- 650 mil. žije v Indii

- velká skup. v Nepálu

- zbytek asi v 60 zemích (1200 000 žije ve Velké Británii)

II. Brahmanismus 2./1. tisíc. př. n. l.

- dodatky k védskému nábr. = UPANISANY (5. až 7. st. př. n. l.)

↳ zadny cize způsob výuky - vedly se diskuse (učitel položil otázku nebo předložil problém)

↳ doplnit nábr. texty o pojmy MOKŠA, ...

- v 6. st. př. n. l. se na indické scéně objevuje Budhismus

Budhismus je protestem vůči chybám šovin indické společnosti

a) proti složitosti Brahmanistického nábr.

b) proti nerovnosti spol. postavení (potvrz. Brahmanin mohou dosahovat

c) proti nerovnosti žen (svicem)

- nejedná se z poč. o náboženství ~~ale~~, spíše fyloz. směr.

- skoro vytlačení Brahminismu - obnova až r. 9. st. n. l.

↳ r. 1. nebo době se setkáváme s označením

hindu (hinduismus)

↳ vraat se za podpory budhismu a ohrněné jím

↳ ~~po~~ ~~konat~~ mynětsi vliv: VIŠNA může mít podobu Budhy

- život muže : 4 fáze (přesně stanoveny)

1) do 12. roku je dítě vychovávan rodiči

2) po fázi žáka (do 12 let) získá znalosti řemesla nebo učení

3) etapa hospodáře, začíná sňatkem - zakládá rodinu, buduje své společenské postavení

↳ končí momentem narození 1. vnoučete

4) odchod na odpočinek - musí odejít do ústraní (opustit dům, rodinu, majetek)

↳ stává se z něj poustevník (sdružování do skupin)
(probíhá změna způsobu života, asketismus)

Žena může zůstat u svých dětí nebo odejít s manželem

- fáze končí až si uvědomí nutnost odchodu, smíří se s tím

4) odřeknutí

- člověk je proměněný, soustředí se do sebe

- pokud má s sebou ženu musejí se rozdělit

- připravuje se k odchodu z tohoto světa, dalšímu převtělení

- Snaha uspi'sit' proces pře'tělova'ni', hinduismus k tomu nabízí prostředy: ~~mncho~~ mncho

a) cesta lásky a oddanosti

- člověk se učí nezištně milovat božstvo
- nezištná láska k rodičům, dětem, známým (př. božstva jsou daleko)
- poseda nebo obrazec božstva (stále mít u sebe a stále se na něj dívat a obřekávat jeho jméno nebo krátké oslovni' řečičky jak JABOVAT)

b) cesta prostřednictvím poznání

- pro racionálně zal. lidi
- cíl: odhalit své tajemství (duše, ATMAN)
- studie pod vedením učitelů, čtením spisů

c) cesta prostřednictvím činnosti

- pro hyperaktivní lidi
- nezištní pracování pro svého boha, jeho slávu

d) královská jóga

- cesta zal. na meditaci a technika

→ je možná různá kombinace cest

Polyteismus není nář. striktně dogmatizované

- není učeno žádné boha uctívat
- " ————— " žádné obřady provádět

- keld zvirat

→ kralva (absolutne nedokmetelna)

→ slou, orice, had

- silny kull ^v zivla

→ slunce, ~~as~~

→ vody (uctvalni rieky Ganga)